

FÖRSAMLINGSTIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN VINTER 2023/2024

Liljebladet

ODR SAMHÄLLSINFORMATION

Svenska kyrkan
GÖTENE PASTORAT

Varsågod! Du får denna tidning för att du bor i Götene kommun

Liljebladet är en församlingstidning som är klassad som samhällsinformation och delas ut till alla hushåll i Götene kommun fyra gånger om året av Svenska kyrkan Götene pastorat. **Trevlig läsning!**

Kära Liljebladsläsare!

"Advent är mörker och kyla. På jorden är krig och kallt. Man drömmer om fred och om vänskap, men bråkar och slåss över allt."

så skriver Margareta Melin i sin adventspsalm 609.

Jag tror inte att hon tänkte 1969 när hon skrev att det skulle besannas så nära och fruktansvärt som med det ryska anfällskriget mot Ukraina.

Bibeln och psalmerna hjälper oss att hantera vardagen – inte fly ifrån den. Verkligheten ser

sådan ut. Nu går vi in i ett nytt kyrkoår med första årgångens läsningar. Advent förbereder oss för julens evangelium att en Frälsare fötts åt oss i Davids stad Betlehem. Jesu födelse kom att förändra hela världens historia, nutid och framtid. Tiden vi lever i är ju som psalmen beskriver det och den tredje versen av 609 ger oss hopp: *"Advent är väntan på Kristus; Kom Herre, kom hit i tid. Och lär oss att ta hand om varandra och leva tillsammans i frid."* Låt oss bära detta hopp till våra medmänniskor. Jag har alltså

återkommit som vikarierande kyrkoherde och är här hela nästa år. Orsaken är att vi ska få arbetsro för pastoratets anställda, ideella, gudstjänstfirare och kyrkotillhöriga samt att se över den organisation som finns och göra nödvändiga förändringar. Jag ber om er förbön för mig och ledningen i pastoratet så att vi gör kloka och tydliga beslut. Jag känner ju pastoratet efter att ha arbetat här sedan 2022 i januari. Vi har många utmaningar – det gäller att prioritera rätt i allt detta.

Leif Nordlander, Vikarierande kyrkoherde

INNEHÅLL

Medlemskap i Svenska kyrkan gör skillnad	3
Forshems kyrka	4-5
Vi behöver fler kyrkvårdar i Götene pastorat	6
Jultomtesamling - Fråga prästen	7
Kalender	8-9
Utlandskyrkans app	10
Julquiz för hela familjen	11
Arkeologisk utgrävning vid Husaby kyrka	12
Ett år med ängsmark i Götene pastorat	13
Biskop Åke Bonniers brev	14
Bön inför det nya året	15
ACT - Action by churches together	16

JOBBA HOS OSS!

Vill du också ha Svenska kyrkan som arbetsgivare? Håll utkik på www.svenskakyrkan.se/gotene/lediga-tjanster där annonserar vi lediga tjänster!

Ansvarig utgivare: Leif Nordlander
Chefredaktör: Maria Jansson
Art director: Maria Jansson
Text: Maria Jansson
Foton: Svenska kyrkans bildarkiv om inget annat anges
Omslagsbild: Jill Wellington
Tryckeri: Tryckservice AB, Skara

HAR DU INTE FÅTT DIN TIDNING?

Anmäl utebliven tidning via gotene.pastorat@svenskakyrkan.se eller via tel. 0511-285 00. Uppge ditt namn och fullständiga adress.

© Congerdesign

Medlemskap i Svenska kyrkan gör skillnad för invånare i Götene, Sverige och världen

Nästan alla som lever i Sverige kommer någon gång i sitt liv i kontakt med Svenska kyrkan. Det kan vara när livet känns som bräckligast eller absolut bäst – och allt däremellan.

Som medlem i Svenska kyrkan betalar du en medlemsavgift som bland annat används till:

- Vår förvaltning av Sveriges största sammanhållna kulturarv med cirka 3 400 kyrkobyggnader och 3 300 begravningsplatser vilka kräver underhåll, renovering och bevarande.
- Krisberedskap och arbetsinsatser vid extraordinära händelser. Vi arbetar bland annat tillsammans med POSOM-grupper för psykiskt och socialt omhändertagande vid större olyckor och kriser.
- Vi bistår vid dödsbud och ger stöd till brottsoffer, anhöriga och polisanställda.
- Vi ger stöd till de som sörjer.
- Vi ger stöd vid olyckor.
- Vi har jourhavande präst som människor i krisituationer kan kontakta under den tid på dygnet då andra resurser i samhället är stängda. Jourhavande präst tar emot mellan 90 000 och 120 000 samtal årligen via nödnumret 112.
- Vi finns på plats inom Försvarsmakten, Kriminalvården och hos Migrationsverket för de som behöver stöd.
- Vi erbjuder självårdssamtal när livet känns tuftt och människor behöver någon att prata med.
- Vi gör hembesök och sjukhusbesök för att stötta sjuka människor och deras anhöriga.

- Vi firar gudstjänst varje söndag, helgdag och mitt i veckan.
- Vi arrangerar mötesplatser och dagverksamhet för alla åldrar, vardag som högtid.
- Vi arrangerar mötesplatser där bebisar, småbarn och deras föräldrar kan mötas och barn- och ungdomsverksamhet dit barn och unga kan gå direkt efter skolan.
- Vi erbjuder konfirmation.
- Vi ordnar läger för barn och ungdomar.
- Vi erbjuder familjerådgivning.
- Vi har körverksamhet för barn, unga och vuxna.
- Vi arrangerar musikevenemang och konserter i kyrkorna.
- Vi kan ibland hjälpa via tillfälligt ekonomiskt stöd när det verkligen krisar.

HAR DU FRÅGOR OM MEDLEMSKAPET ELLER VILL DU BLI MEDLEM?

Är du osäker på om du är medlem, vill du bli medlem, har du avslutat ditt medlemskap men önskar bli medlem igen eller har du någon annan fråga om medlemskapet?

KONTAKTA Pastorsexpeditionen via tel. 0511-285 00 eller e-post: gotenepastorat@svenskakyrkan.se

Dopfunten i Forshems kyrka

Forshems kyrka

Forshems kyrka är på många sätt märklig, främst på grund av de många stenrelieferna från kyrkans byggnadstid. Endast Lunds domkyrka och kyrkor på Gotland har fler sådana reliefer.

Trävirket i långhusets takkonstruktion har daterats till 1130-talet. Då byggdes långhuset och ett smalare och lägre kor. Tecken tyder på att ett torn byggdes redan då. På 1280-talet revs det ursprungliga koret och ett nytt byggdes med samma bredd som långhuset. Det är inspirerat av det gotiska kor som vid denna tid byggdes till Skara domkyrka. Fyra hörnpelare, alla olika, stöder korets ribbkryssvalv. Ett gravkor för Olof Stake från Årnäs och hans familj byggdes 1663 öster om koret, från 1750 använt som sakristia. 1761 - 65 byggdes de norra och södra korsarmarna varvid det mesta av de medeltida långhusmurarna försvann och den ursprungliga portalen i sydväggen flyttades till den nya korsarmen.

Då biskop Anders Forssenius, bördig från Forshem, avled 1780 byggdes ett gravkor åt honom öster om koret varvid dagsljuset stängdes ute från koret. 1886 byggdes gravkoret om, golvet sänktes och den övre kammaren blev sockenbibliotek. I samband därmed togs ett stort fönster upp i korets norra vägg. Den sista större ombyggnaden skedde 1893, då det medeltida tornet fick rivast och återuppbyggas då det hotade att rasa.

1638 målades kyrkans valv. En predikstol av Nils Bratt från Kinne-Vedum uppsattes 1676. En stor altaruppsats av Börje Löfman sattes upp 1718 men av den används nu bara tre skulpturer på altaret. Ett triumfkrucifix från mitten av 1300-talet sitter nu i södra korsarmen. Dopfunten där är en kopia av det medeltida originalet som såldes till Statens historiska museum. I koret står två brudbänkar, troligen från mitten av 1700-talet av dekorationsmålningen att döma.

Begravningsvapen

I norra tvärskeppet finns två begravningsvapen uppsatta över far och son Stake samt ett huvudvapen för slakten Posse. Där finns även

två s.k. takfotsbrädor med växtmotiv, funna under kyrkgolvet vid en av de många restaureringar som skett av kyrkorummet genom åren.

Forshems kyrka har den mest omfattande romanska reliefutsmyckningen i sten som finns i Sverige, näst efter Lunds domkyrka.

De många relieferna ovanför de tre portalerna kräver en egen artikel! Här bara en kort sammanfattning. Portalerna i väster och söder är flyttade på grund av ombyggnader. På sydväggen finns ovanför portalen bilder och en portal från kyrkans inre och över porten i norr finns två av ursprungligen fyra reliefer som skildrar Jesu död och uppståndelse. Över sydportalen kan man läsa att kyrkan är uppförd till den heliga gravens ära. Om dessa mycket intressanta reliefer kan man läsa i en utförlig skrift som finns i kyrkan.

Kyrkan fick sin första orgel 1865, byggd av en av dåtidens största orgelbyggare, E.A. Setterquist. Fasaden och några stämmor från den ingår i dagens orgel, byggd 1952 av den danska firman Th. Frobenius & Söner, på sin tid en av Nordens främsta orgelbyggare. Den har 19 stämmor.

Text: Björn Sjöstedt
Foto: Björn Sjöstedt och Maria Jansson

© Emelie Landén Karlsson

Vi behöver fler kyrkvårdar i Götene pastorat

I varje gudstjänst möts du av dem - kyrkvårdarna. Den som är kyrkvård har en central roll i gudstjänsten och är den som ser till att alla känner sig välkomna. Här kan du läsa mer om kyrkvårdens roll och hur du kan bli kyrkvård.

Kyrkvård är ett urgammalt ämbete, kyrkans lekmannaämbete. Det är ett hedersuppdrag. Ordet kyrkvård betyder skydda och bevara. Förr skyddade och bevarade kyrkvården kyrkans egendom men idag kan man säga att kyrkvården är med och skyddar och bevarar det goda liv som Gud vill skapa på jorden. Det är därför vi samlas i Jesu Kristi kyrka och firar gudstjänst, för att öva oss i att ta emot och ge vidare Guds kärlek.

Som att vara värd för en fest

Att vara kyrkvård är inte olikt att vara värd för en fest. Innan besökarna kommer, hjälper kyrkvården till att ställa allt i ordning tex tända ljus och hänga upp psalmnummer. När besökarna kommer hälsar kyrkvården välkommen och ger var och en något att hålla i handen, i det här fallet en psalmbok och en agenda. Kyrkvårdens speciella uppgift under gudstjänsten kan exempelvis vara att läsa dagens texter, tända ljus vid tacksägelse, samla in kollekt och hjälpa prästen dela ut nattvard. Efter gudstjänsten ställs guds-

tjänstlokalen i ordning och kollekten räknas ihop. Vid gudstjänstens slut är det ofta kyrkkaffe och där har kyrkvården en viktig funktion att småprata med både gamla och nya besökare.

Kyrkvårdsträffar

Några gånger om året träffas kyrkvårdarna i församlingen för att planera bemanning av gudstjänster, inspireras och utveckla arbetet.

Vem kan bli kyrkvård?

För att kunna utses till kyrkvård i en församling ska man vara döpt och medlem i Svenska kyrkan, bo i Götene kommun och ha rösträtt vid direkta kyrkliga val, för närvarande 16 år. Tycker du att kyrkan är viktig? Det räcker. Då är du välkommen att vara med och verka för att kyrkan ska fortsätta leva i den här bygden och ge tröst och hopp till människor.

© Jenny Persson

© Jenny Persson

JUST NU SÖKER VI FLER KYRKVÅRDAR!
Är du intresserad av att bli kyrkvård?
Vill du veta mer?
Hör av dig till oss!

Götene pastorats tro-
ligen största jultomte-
samling finns hos Ingela
Larsson i Källby. Ingela och
hennes mamma har samlat

på jultomtar sedan slutet av
1970-talet. I samband med
att brodern flyttade fick
hon överta många av hans
tomtar och när mamman

dog fick hon ära en del
från henne. Flera tomter
har Ingela fått som gåva,
bland annat från syfören-
ingen. Ingela berättar att

hon köper någon eller
några nya tomter varje
år. Ingela uppskattar att
samlingen består av fler
än 1 500 tomter.

Fråga prästen!

Prästen Ellinor Carlberg Mehrén svarar på läsarnas frågor som rör tro och diakoni. Skicka din fråga till **Fråga prästen**, Svenska kyrkan Götene pastorat, Skolgatan 1 533 31 GÖTENE eller till gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

Märk din läsarfråga med:
"Fråga prästen".

Hej! Jag är döpt och konfirmerad hos Svenska kyrkan. Men nu har jag börjat fundera på, hur ska jag veta om jag är troende? Jag går ju inte på gudstjänster. /Magnus

Hej Magnus! Vad roligt att du funderar på det här med att tro. Tyvärr kan jag inte säga om du är troende eller inte. Det är en sak som en bara kan känna själv. Tron är inget som kan mätas eller jämföras. Att tro är ingen prestation. Tron går i vågor, ibland kan den kännas jättestark och andra gånger översköljs den av tvivel. Att känna så är helt okej. Kanske kan du prova hur det känns om du säger att du väljer att vara en troende men som tvivlar ibland.

Hej! Jag undrar om det är fel att ljuga om man vill skydda någons känslor? Exempelvis om en vän frågar om håret ser bra ut eller den nya blusen är fin. Då brukar jag svara 'Jo det gör det' även fast jag kanske inte riktigt tycker så. /Gunilla

Hej Gunilla! Det här är en riktigt klurig fråga. Spontant skulle jag säga att det aldrig är rätt att ljuga, men handen på hjärtat vem av oss har aldrig dragit en "vit lögn"? Går det att svara på ett annat sätt? En sak eller en frisyra kan ju vara fin utan att en själv skulle vilja ha den. Små lögnen hit och dit kan försvåra och förstöra, våra relationer med dem vi har omkring oss. Därför torde det bästa vara att alltid tala sanning, men en kan stanna upp och tänka till innan en säger allt, för allt måste inte alltid sägas.

Kalender för perioden 1 december 2023 – 29 februari 2024

* med reservation för ändringar

DECEMBER

Söndag 3 december

11:00 Adventsgudstjänst
Forshems kyrka

Medverkande: Kinnekullekören
Följt av adventslunch 150 kr/person.
Föransmälan tel. 0511-285 74
senast 28/11

11:00 Adventsgudstjänst

Kinne-Kleva kyrka

Medverkande: Körer

11:00 Adventsmässa

Källby kyrka

Medverkande: Thomas Holm, trumpet

17:00 Adventsgudstjänst

Götene kyrka

Medverkande: Götene kyrkokör

18:00 Adventsgudstjänst

Ledsjö kyrka

Medverkande: Husaby/Ledsjö kyrkokör

Tisdag 5 december

08:30 Morgonmässa

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 6 december

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 7 december

13:00 Julbord med andakt

och underhållning

Pastoratsgården Källby

Jullunch 150:-/person

Föransmälan tel. 0511-285 43
senast 30/11

Söndag 10 december

11:00 Mässa

Forshems kyrka

11:00 Elfri mässa

Skälvums kyrka

15:00 Luciahögtid

Kinne-Kleva kyrka

Medverkan: Barnkörer

16:00 Gudstjänst

Pastoratsgården Källby

17:00 Luciakröning

Götene kyrka

18:00 Luciahögtid med

Scouterna

Forshems kyrka

Tisdag 12 december

08:30 Morgonbön med lucia

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 13 december

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Lördag 16 december

15:00 Ljuset lyser i mörkret

Hangelösa kyrka Luciahögtid

Söndag 17 december

11:00 Gudstjänst

Götene kyrka

11:00 Mässa

Ledsjö kyrka

Medverkande: Husaby/Ledsjö kyrkokör

16:00 Krubbguddstjänst

Forshems kyrka

17:00 Musikgudstjänst

Källby kyrka

Tisdag 19 december

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 20 december

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Söndag 24 december

10:00 Samling kring krubban

Pastoratsgården Källby

Medverkande: Kör

17:00 Julbön

Forshems kyrka

23:30 Midnattsmässa

Forshems kyrka

Medverkande: Kinnekullekören

23:30 Midnattsgudstjänst

Götene kyrka

Medverkande: Götene kyrkokör

23:30 Midnattsgudstjänst

Källby kyrka

Medverkande: Kör

23:30 Midnattsgudstjänst

Ledsjö kyrka

Medverkande: Kören Cantabile

Måndag 25 december

07:00 Julotta - Gemensamt

för pastoratet

Husaby kyrka

Medverkande: Husaby/Ledsjö kyrkokör

Tisdag 26 december

11:00 Musikgudstjänst

Forshems kyrka

Julens sånger och psalmer

18:00 Musikgudstjänst

Götene kyrka

Julens sånger och psalmer

Medverkande: Kören Vågghalsarna

18:00 Musikgudstjänst

Ledsjö kyrka

Julens sånger och psalmer

Söndag 31 december

15:00 Nyårsmässa

Källby kyrka

17:00 Nyårsbön

Götene kyrka

17:00 Nyårsbön

Ledsjö kyrka

18:00 Nyårsbön

Utanför Västerplana kyrka

JANUARI

Måndag 1 januari

18:00 Mässa - Gemensamt

för pastoratet

Ledsjö kyrka

Onsdag 3 januari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Lördag 6 januari

11:00 Mässa

Ledsjö kyrka

Medverkande: Husaby/Ledsjö kyrkokör

16:00 Gudstjänst

Götene kyrka

Söndag 7 januari

11:00 Mässa

Götene kyrka

11:00 Gudstjänst

Pastoratsgården Källby

Julens sånger och psalmer, kom

och önska dina favoriter

16:00 Gudstjänst

Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

Medverkande: Kör

Tisdag 9 januari

08:30 Morgonmässa

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 10 januari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Söndag 14 januari

11:00 Gudstjänst

Forshems kyrka

11:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

16:00 Gudstjänst

Götene kyrka

16:00 Mässa

Källby kyrka

Tisdag 16 januari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Information om hela utbudet finns i appen Kyrkguiden, via www.svenskakyrkan.se/gotene eller ring oss på tel. 0511-285 00

Onsdag 17 januari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 18 januari

18:00 Ekumenisk förböns-

gudstjänst

Forshems kyrka

Söndag 21 januari

11:00 Mässa - Gemensamt

för pastoratet Bibelns dag

Forshems kyrka

Efterföljande lunch (75:-/person)

och föredrag i Forshems försam-

lingshem. "Till ordets försvar" -

Om krisen bland Lukas läsare och

Lukas berättelse.

Föreläsare: Lennart Thörn

Tisdag 23 januari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 24 januari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 25 januari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Söndag 28 januari

11:00 Mässa

Götene kyrka

11:00 Gudstjänst

Källby kyrka

16:00 Gudstjänst

Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

Tisdag 30 januari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 31 januari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

FEBRUARI

Torsdag 1 februari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Söndag 4 februari

11:00 Mässa

Ledsjö kyrka

11:00 Gudstjänst

Götene kyrka

16:00 Gudstjänst

Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst

Pastoratsgården Källby

Tisdag 5 februari

08:30 Morgonmässa

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 7 februari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 8 februari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Söndag 11 februari

11:00 Mässa

Götene kyrka

Medverkande: Kör

11:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

16:00 Gudstjänst

Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst

Pastoratsgården Källby

Tisdag 13 februari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 14 februari

18:00 Askondagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 15 februari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Söndag 18 februari

11:00 Mässa

Källby kyrka

11:00 Ekumenisk gudstjänst

Pingstkyrkan Forshem

16:00 Gudstjänst

Götene kyrka

16:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

Tisdag 20 februari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 21 februari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 22 februari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Söndag 25 februari

11:00 Gudstjänst

Götene kyrka

11:00 Gudstjänst

Ledsjö kyrka

16:00 Mässa

Forshems kyrka

16:00 Gudstjänst

Källby kyrka

Tisdag 27 februari

08:30 Morgonbön

Forshems kyrka

Efterföljande frukost 40:-/person

Onsdag 28 februari

18:00 Vardagsmässa

Götene kyrka

Torsdag 29 februari

12:00 Kyrklunch med andakt

Pastoratsgården Källby

75:-/person

Körverksamheten har jullof!
God Jul & Gott Nytt År

Önskar Helena, Ewa, Inger & Jens

Välkommen till vårterminen 2024

15 januari - Con Spirito

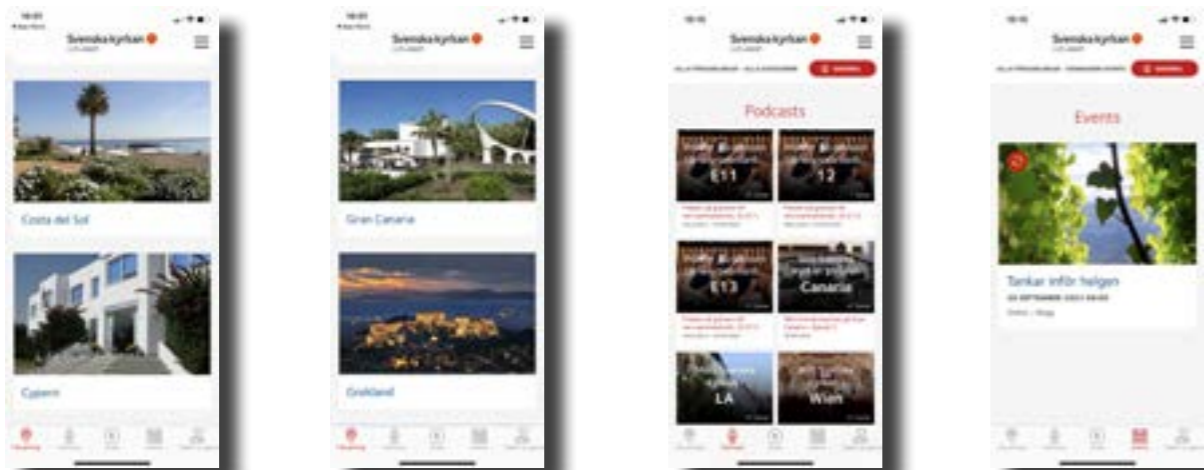
16 januari - Cantabile

17 januari - Barnkören i Sil, Con Anima,

Kinnekullekören, Musik & Lek och

Vågghalsarna

18 januari - Husaby/Ledsjö kyrkokör

UTLANDSKYRKANS APP

Ska du på utlandsemester eller bor du utomlands och vill komma i kontakt med Svenska kyrkan? Då finns appen Svenska kyrkan i utlandet. Via appen kan du ta del av allt som händer i Svenska kyrkan på platsen du befinner dig.

I Utlandskyrkans app finns flera finesser:

- Här kan du hitta din lokala församling i utlandet
- Nyheter och evenemang från den lokala församlingen
- Livestreama mässor och gudstjänster
- Kontakta mobila präster
- Få information om verksamhet, vigsel, dop m.m.
- Hitta tips på event och onlineevenemang
- Läsa och lyssna på blogginlägg och podcast via appen.

Appen utlandskyrkan är tillgänglig för både Iphone och Android. Den laddas ner gratis från Apple eller Google play. För att hitta appen, söker du efter "Utlandskyrkan".

Vi finns på Instagram, Facebook och X

Svenska kyrkan är gemenskap och ett stöd i glädje och sorg, i vardag och högtid. Du hittar oss i kyrkor och församlingshem runt om i Götene kommun, men också på de sociala medierna Facebook och Instagram. Där heter vi Svenska kyrkan Götene pastorat.

X (fd. Twitter)

Svenska kyrkans nationella konto @svenskakyrkan på X (fd. Twitter)

svarar på frågor om Svenska kyrkan och berättar om Svenska kyrkans tro, budskap, officiella ståndpunkter och kampanjer. Här delas kyrkans tro och verksamhet till medlemmar, media och andra intresserade. Redaktörerna retweetar gärna positiva händelser i Svenska kyrkan som delas av andra konton, exempelvis enskilda, församlingar, stift och organisationer. Här delas dessutom länkar till debattartiklar skrivna av Svenska kyrkans biskopar eller personal på kyrkokansliet i Uppsala.

Gudstjänster på SVT play och i Sveriges radio

Varje söndag under året sänder SVT en gudstjänst från någon av landets alla kyrkor. Du kan se gudstjänsterna på SVT play.

Även Sveriges radio sänder en gudstjänst varje söndag från en kyrka i Sverige. På sr.se kan du bland annat lyssna till programmet Gudstjänsten.

I kalendern i appen kyrkguiden och på www.svenskakyrkan.se/gotene hittar du kommande gudstjänster, andakter och andra digitala evenemang från församlingar och pastorat. Allt du behöver för att delta är en dator, surfplatta eller mobiltelefon med internetuppkoppling. Välkommen att vara med!

© Magnus Aronson

JULQUIZ FÖR HELA FAMILJEN

© Kristin Lidell

Vad kan du om julen? Vem får flest rätt? Utamana familjen eller vännerna. Testa dina kunskaper!

1. Jesu födelse firas den 24 december i Sverige. Men när tror man att Jesus föddes?

1. 25 december
- X. 1 april
2. 6 januari

2. Var föddes Jesus?

1. I ett stall i närheten av en krubba
- X. I en grotta i närheten av en eld
2. Det är inte känt

3. Vem berättade för Maria att hon skulle bli mamma till Guds son - Jesus?

1. Gud
- X. Josef
2. Ängeln Gabriel

4. Sjuarmade ljusstakar som sätts i fönstren till advent och jul är en gammal kär tradition. Men, var härstammar traditionen ifrån?

1. Ljusstaken ska påminna oss om stjärnan i Betlehem som tändes när Jesus föddes.
- X. Människor tände ljus i fönstren för att lysa upp vägen till julottan tidigt på juldagsmorgonen.
2. Ljusstaken behövdes för att få ljus när julevangeliet skulle läsas.

5. Kyrkoåret har fem färger: Vitt, lila, grönt, rött och svart. Vilken färg används i kyrkan vid adventstid?

1. Lila
- X. Rött
2. Svart

6. Hosianna, Davids son, är en av de mest kända adventssångerna. Texten är hämtad ur Matteusevangeliet. Men när skrevs den för första gången in i psalmboken?

1. 1871
- X. 1943
2. 1986

7. Kyrkan har sin egen kalender och följer inte vår traditionella tideräkning. När börjar kyrkoåret?

1. Första advent
- X. Långfredagen
2. 24 december

8. Den 26 december som kallas Annandag jul, hänger samman med julen, men den har inget med Jesu födelse att göra. Vad firas då?

1. Martyren Stefanos, eller Sankt Stefan, som stenades till döds för sin tro på Jesus
- X. Ingenting, det är en historiskt naturlig fortsättning på helgen
2. Kung Herodes död

9. Vad hette de tre vise männen enligt legenden?

1. Kasper, Jesper, Jonatan
- X. Kasper, Melker, Baltsar
2. Simon, Isak och Noah

10. De tre vise männen kom med de tre dyrbara gåvorna, guld, rökelse och myrra. Men vad är myrra?

1. En mycket ovanlig parfym
- X. En sällsynt orientalisk krydda
2. En vällyktande kåda som används till balsamering av kroppar

Rätt svar: 1-X, 2-1, 3-2, 4-X, 5-1, 6-2, 7-1, 8-1, 9-X, 10-2

© Maria Jansson

© Maria Jansson

Arkeologisk utgrävning vid Husaby kyrka

Under hösten gjordes en arkeologisk utgrävning i ett av gravmonumenten framför kyrktornet vid Husaby kyrka. Gravmonumentet har undersökts vid ett tidigare tillfälle, för drygt hundra år sedan. Då fann man intakta gravar med tre individer, en man och två kvinnor, som begravts på samma plats vid tre olika tillfällen, den första kanske så tidigt som under 1000-talet.

Gravmonumentet framför tornet vid Husaby kyrka tillhör en speciell grupp monument från 1100- och 1200-talen som nästan enbart tillverkades i Västergötland. Det södra monumentet har i traditionen förknippats med Olof Skötkonungs drottning Estrid, men hon levde och dog långt tidigare under en period då gravarna utformades på ett annat sätt. Däremot finns tecken på att det trots allt var en rik kvinna som begravdes under monumentet. Efter den tidigare utgrävningen 1928 återbegravdes benen i jorden under monumentet. - Via en ny undersökning

hoppas vi få chansen att datera gravarna och kanske få svar på frågan om det södra gravmonumentet trots allt står på sin ursprungliga plats. Om så är fallet kan vi få viktig kunskap om medeltida begravningsskick där nya tekniska analyser kan ge information om släktskapsrelationer, livsstil och levnadsförhållanden inom den sociala eliten under perioden, förklarar Anna Nyqvist Thorsson, en av arkeologerna som deltar i undersökningen. - Tradition och verklighet hänger inte alltid samman, för gravmonumenten restes sannolikt mer än hundra år efter Olof Skötkonungs död. Samtidigt är de kostbara och exklusiva monument som uppfördes av en grupp människor som hade resurser och inflytande i samhället. När och för vem gravmonumenten uppfördes är dock frågor som inom forskningen egentligen aldrig undersökts eller diskuterats, säger Annelie Nitenberg, arkeolog. Med sin särpräglade form tillhör Husabymonumentet en grupp gravmonument

som förekommer nästan enbart i Västergötland och i synnerhet i området runt Kinnekulle och Falköping. Kunskapen om denna grupp gravmonument är idag ytterst begränsad och någon sammanställning av var monumenten finns, hur de ser ut och i vilket skick de befinner sig har aldrig gjorts. Istället har de sporadiskt berörts i olika forskningsinsatser varav de flesta genomfördes under första hälften av 1900-talet. Olika källor har beskrivit enstaka monument men ett helhetsgrepp saknas. För att föra forskningen om Västergötlands medeltidshistoria framåt är det viktigt att alla befintliga lämningar och källmaterial utforskas, slår Anna fast och får medhåll av Annelie.

© Maria Jansson

FAKTA OM DEN ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen ingår i ett nytt forskningsprojekt om Husaby som drivs av Västergötlands museum och Västsvensk arkeologi. Målet är att ta reda på mer om platsens skiftande funktion och gestaltning under olika tidsperioder. Projektet stöds av Längmanska kulturfonden och Stiftelsen Klingspors fond samt Götene kommun. Läs mer om projektet via www.vastsvenskarkeologi.se

Ett år med ängsmark i Götene pastorat

Under säsongen 2023 beslutade vi att släppa upp gräsytor för att på sikt ställa om till ängsmark. Genom att göra en ordentlig vårstädning på ytorna, låta gräset växa sig högt för att sedan slå en eller två gånger per säsong och forsla bort materialet, hoppas vi kunna utarma jorden och komma åt den fröbank som ligger i marken och väntar.

Ängen är vår mest artrika naturtyp, men också den mest hotade. I dagsläget finns tyvärr inte så mycket ängsmark kvar i Sverige och vi försöker vara med och vända trenden. Kanske har du sett det långa gräset i Broby, Forshem, Kinne-Kleva, Skälvum, Husaby, Ova eller Ledsjö? Det är ett långsiktigt projekt att ställa om klippta ytor till ängsmark och det tar tid att utarma all näring ur marken. Med rätt skötsel och med tidens hjälp hoppas vi få fler och fler ängsväxter på platserna, som i sin tur hjälper våra livsviktiga insekter att överleva så att vi slutändan får mat på bordet. För det är så kretsloppet hänger ihop!

© Carla Karlsson

Biskop Åke Bonniers brev

Det är inte kört och det är det som är poängen! Ett brev om lärjungaskap och handling

Genom våra val och handlingar påverkar vi både oss själva och vår omgivning. Ett sätt att tänka på handling är att göra det i relation till lärjungaskap. Att vara lärjunge är ett annat ord för att följa Jesus. Biskop Åke har skrivit ett brev om lärjungaskap och handling som kommer i advent. Det är hans tionde brev och blir också hans sista som biskop i Skara stift.

Lärjungaskap handlar om att leva ett kristet liv och i det finns flera olika delar, menar biskop Åke. Därför har han valt att belysa lärjungaskapet ur tre perspektiv: tillit, bön och handling. Under tre års tid har lärjungaskap varit ett tema i hans brev. Nu kommer det sista.

- Lärjungaskapet rymmer viktiga grundstenar där tilliten till Gud är en sådan och bön och handling är andra. Men naturligtvis ryms så mycket mer. I kyrkan sammanfattar vi det gemensamma uppdraget som lärjungar med orden gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Att vara en lärjunge är ett annat ord för att följa Jesus och det är inte alltid enkelt, menar biskop Åke och redan de första lärjungarna anade det.

- De förstod inte alltid vad Jesus menade, vad han ville och varför han gjorde som han gjorde. Först efter uppståndelsen började de se klarare på vad det innebar att följa Mästaren.

Det tredje och sista brevet om lärjungaskap vill inspirera till handling

- Att vara kristen är att vara med och bygga ett gott samhälle och också se sig själv och alla andra utifrån de fyra grundläggande relationerna – till Gud, till skapelsen, till våra medmänniskor och till oss själva, säger biskop Åke.

- Relationer sätter in oss som kristna i ett livsuppdrag som handlar om att vara med och hela vår trasiga värld och där varje människa bokstavligen talat är livsviktig, fortsätter han. Brevet om lärjungaskap och handling kommer ut första advent och finns att ta del av

både digitalt och tryckt.

Ladda ner det från Skara stifts webbplats eller hämta det i din församling.

- Jag hoppas att brevet kommer att spridas, läsas och kanske studeras av grupper i församlingen. Det är spännande att få läsa och samtala tillsammans. Det vill jag uppmuntra till. Det finns några frågor i slutet av brevet. De kan en reflektera över både hemma och tillsammans med andra. Jag hoppas att detta brev ska vara till välsignelse under det nya kyrkoåret med start från första Advent.

VAL AV KOMMANDE BISKOP
Under 2024 lägger biskop Åke ner staven och går i pension. Följande tidsplan gäller för valet av nästa biskop.

22 december Röstlängd fastställs. Då finns alla namn på röstberättigade i biskopsvalet.

22 januari Nomineringsval. Tillfälle för röstberättigade att nominera kandidater till biskopsvalet.

6 mars Hearing. En utfrågning då röstberättigade får reda på mer om varje kandidat.

20 mars Valomgång 1. Röstningen sker i olika valområden och på stiftskansliet i Skara. Får en kandidat mer än 50% av rösterna har Skara stift en biskop electa/electus.

3 april Ev Valomgång 2. Om en kandidat inte får mer än 50% av rösterna i första valomgången genomförs en andra valomgång med de två kandidater som fått flest röster i första valomgången.

14 september Biskop Åke Bonnier lägger ned staven i Skara domkyrka.

22 september Biskopsvigning i Uppsala domkyrka. Vigningen förrättas av ärkebiskop Martin Modéus.

28 september Mottagande av Skara stifts nya biskop i Skara domkyrka.

Läs om biskopsvalet via www.svenskakyrkan.se/skarastift/biskopsval2024

© Jill Wellington

Bön inför det nya året

Gud vi står inför ett nytt år och bara du vet vad som väntar där. Vi vill tacka för det år som nu tar slut. Hjälp oss att bevara julens glädjebudskap och leva i det. Gud, vi ber att hoppets låga ska brinna starkt inom oss, även då vi bara tycks se mörker. Under året som gått har vi ställts inför frågor och utmaningar som vi tidigare inte mött. Hjälp oss att våga tänka nytt. Att våga fatta beslut som ingen annan fattat och agera på ett sätt som ingen annan agerat på innan. Om detta ber vi i Jesu Kristi namn. Amen.

Jul i gemenskap *Julafton 24/12*

Mer information presenteras inom kort via www.svenskakyrkan.se/gotene i appen Kyrkguiden och affischer på anslagstavlor vid församlingshemmen

Svenska kyrkan Götene pastorat arrangerar Jul i gemenskap i samarbete med Eumeniakyrkan och Korsskyrkan i Götene.

*Barn och ungdoms-
verksamheten har jullo!*

Vi ses igen från och med vecka 5 2024

God Jul & Gott Nytt År

*Kramar från
Jenny, Susanne,
Oscar & Nina*

Du hittar aktuella upplysningar via www.svenskakyrkan.se/gotene/barn/unga

Act – Action by churches together

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella bistånds- och utvecklingsverksamhet. Tillammans med andra kyrkor, organisationer och frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Tack vare lokala samarbeten är arbetet effektivt och handlingskraftigt.

Act Svenska kyrkan arbetar just nu med över 3 000 projekt i ett 40-tal länder. Namnet Act är en förkortning av *Action by churches together*.

Acts finansiering

Svenska Acts intäkter kommer från insamlingskampanjer, kollekt, fonder, stiftelser, testamenten, månadsgivare, Kyrkornas second hand, Radiohjälpen, medlemsavgifter, SIDA och EU.

90-konto

Act är ett så kallat 90-konto, som innebär att Act granskas av Svensk insamlingskontroll och att minst 75 procent av de totala intäkterna används till ändamålet.

Act Götene

Act i Götene pastorat stöttar insamlingar på olika vis. Julen 2022 deltog de bland annat i två julmarknader där de sålde ljus och servetter till förmån för Act.

Swisha en gåva till **9001223** eller ansök om att bli månadsgivare via www.svenskakyrkan.se/act

Pastorsexpeditionen

Vi svarar på frågor som rör gudstjänst, andakt, dop, konfirmation, vigsel, körsång, mötesplatser, verksamheter, lokalbokning och guidning i kyrkor.

Skolgatan 1 533 31 GÖTENE

www.svenskakyrkan.se/gotene

gotene.pastorat@svenskakyrkan.se

0511-285 00

Öppettider

Mån, Tis, Tors kl. 09-12 och 13-15

Kyrkogårdsförvaltningen

Vi svarar på frågor som rör kyrkogårdarna, gravar, begravning, gravplatser, urnsättning, minneslund, askgravplats, gravskick, gravrättsinnehavare, gravstenssäkring och gravsättningsformer.

Runstensgatan 1 533 31 GÖTENE

www.svenskakyrkan.se/gotene/kyrkogardsforvaltningen

gotene.kgf@svenskakyrkan.se

0511-285 50

Öppettider

Mån, Tis, Tors kl. 09-12 och 13-15

Ons, Fre kl. 09-12

Vikarierande kyrkoherde Leif Nordlander

0511-285 13 leif.nordlander@svenskakyrkan.se

Ovan visas generella öppettider. Information om avvikande öppettider via www.svenskakyrkan.se/gotene/kontakt

Svenska kyrkan Götene pastorat behandlar personuppgifter enligt GDPR. Mer information om GDPR finns via www.svenskakyrkan.se/gotene/gdpr